

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економіки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан економічного факультету
А. Діброва
Анатолій ДІБРОВА
“30” травня 2023 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри економіки
Протокол № 15 від “29” травня 2023р.

Завідувач кафедри
В. Байдала
Вікторія БАЙДАЛА

“РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП «Корпоративні фінанси»
Юлія Біляк
Юлія БІЛЯК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Корпоративна соціальна відповідальність»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: «072 Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітня програма: Корпоративні фінанси

Розробники: Нагорний В.В., к.е.н., доцент;
Рубан О.О., к.е.н., асистент

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни
Корпоративна соціальна відповідальність в агробізнесі
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Галузь знань	07 “Управління та адміністрування”	
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування	
Освітня програма	Корпоративні фінанси	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	3	
Семестр	6	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	135 год.	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни:

Мета дисципліни:

- ознайомити студентів із загальними закономірностями виникнення та розвитку корпоративної соціальної відповідальності в міжнародному середовищі, показати значення становлення КСВ в національній системі соціально-економічних відносин у сфері підприємництва;

- сформуванню у студентів розуміння основних проблем та перспектив розвитку системи КСВ в Україні, пов'язаних з потенціалом взаємовигідного співробітництва між владою, бізнесом та суспільством для вирішення гострих соціальних питань, пошуку нових форм державно-приватного партнерства з метою економічного, соціального та екологічного розвитку нашої держави;

- сприяти розвитку у студентів здатності самостійно формулювати думку щодо соціальної відповідальності компаній і базових навичок управління соціальними програмами компаній.

Завдання дисципліни: вивчення теоретичних положень і практики взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови стійкого розвитку суспільства.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК12. Здатність формувати та приймати фахові рішення у сфері корпоративних фінансів суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки.

СК 13. Здатність системно оцінювати фінансові показники для обґрунтування ефективних управлінських рішень на підприємстві.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:
– повного терміну денної (заочної) форми навчання.

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Сутність і основні поняття корпоративної соціальної відповідальності

Тема 1. Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності

Сутність та значення корпоративної соціальної відповідальності, ретроспектива її розвитку. Моделі корпоративної соціальної відповідальності. Сфери прояву та переваги корпоративної соціальної відповідальності. Запровадження соціальної відповідальності в практику господарювання.

Тема 2. Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією

Інституціональне забезпечення соціальної відповідальності. Комплексна модель управління соціальною відповідальністю організації. Соціальні інвестиції як форма прояву соціально відповідального роботодавця.

Тема 3. Формування відносин роботодавців з працівниками на засадах КСВ

Розвиток персоналу. Забезпечення продуктивної зайнятості на засадах КСВ. Компенсаційна політика бізнес - установи. Соціальна державна політика у сфері праці.

Тема 4. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами

Соціальний діалог з стейкхолдерами. Співпраця «Організація – місцева адміністрація - громада». Співпраця бізнесу з неурядовими організаціями.

Тема 5. Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності

Сутність і значення та нормативно-правова регламентація екологічної відповідальності. Екологічна поведінка, функції та рівні. Екологічний менеджмент як інструмент реалізації КСВ.

Модуль 2. Чинники ефективності соціальної відповідальності

Тема 6. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі

Соціальне партнерство як інструмент КСВ. Соціальний діалог у системі забезпечення соціально відповідальної поведінки. Соціальна відповідальність суб'єктів соціального партнерства.

Тема 7. Моніторинг ефективності корпоративної соціальної відповідальності

Технології моніторингу. Нефінансові звіти: сутність, завдання, структура. Міжнародні нормативно-правові акти щодо змісту соціальної звітності.

Тема 8. Оцінювання ефективності корпоративної соціальної відповідальності

Методи і процедури оцінювання ефективності програм корпоративної соціальної відповідальності. Формування рейтингів соціальновідповідальних організацій та практика їх використання. Показники ефективності соціальних інвестицій.

Тема 9. Соціальна відповідальність у сфері вищої освіти

Національні інтереси в освітній сфері. Соціальна відповідальність держави щодо розвитку вищої освіти. Соціальна відповідальність ВНЗ (університету).

Тема 10. Цілі стійкого розвитку

Ціль 1. Подолання бідності. Ціль 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства. Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя. Ціль 4. Якісна освіта. Ціль 5. Гендерна рівність. Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови. Ціль 7. Доступна та чиста енергія. Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання. Ціль 9. Промисловість, інновації та інфраструктура. Ціль 10. Скорочення нерівності. Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад. Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво. Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату. Ціль 14. Збереження морських ресурсів. Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші. Ціль 16. Мир, справедливість та сильні інститути. Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усьо	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		го	л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Сутність і основні поняття корпоративної соціальної відповідальності													
Тема 1 Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності	16	1	2			13							
Тема 2 Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією	18	2	3			13							
Тема 3 Формування відносин роботодавців з працівниками на засадах	16	1	2			13							

КСВ												
Тема 4 Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.	19	1	4			14						
Тема 5 Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності	20	2	4			14						
Разом за модулем 1	89	7	15			67						
Змістовий модуль 2. Чинники ефективності соціальної відповідальності												
Тема 6 Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі	17	1	3			13						
Тема 7 Моніторинг ефективності корпоративної соціальної відповідальності	16	1	2			13						
Тема 8 Оцінювання ефективності корпоративної соціальної відповідальності	18	2	2			14						
Тема 9 Соціальна відповідальність у сфері вищої освіти	20	2	4			14						
Тема 10 Цілі стійкого розвитку	20	2	4			14						
Разом за модулем 2	91	8	15			68						
Усього годин	180	15	30			135						

4. Теми семінарських занять
Не передбачено навчальним планом

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Становлення і розвиток системи корпоративної соціальної відповідальності	2
2	Концепція зацікавлених сторін як альтернативна тема	3
3	Моделі соціальної відповідальності	2
4	Стандарти корпоративної соціальної відповідальності та рейтинги соціально-відповідальних компаній	4
5	Корпоративна соціальна відповідальність в системі стратегічного управління підприємством	4
6	Соціальні програми та проекти	3

7	Соціальні інвестиції	2
8	Інформаційна політика і соціальна звітність	2
9	Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі	4
10	Оцінка ефективності соціально відповідальної діяльності підприємства	4
	Разом	30

6. Теми лабораторних занять
Не передбачено навчальним планом

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності	13
2.	Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією	13
3.	Формування відносин роботодавців з працівниками на засадах КСВ	13
4.	Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.	14
5.	Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності	14
6.	Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі	13
7.	Моніторинг ефективності корпоративної соціальної відповідальності	13
8.	Оцінювання ефективності корпоративної соціальної відповідальності	14
9.	Соціальна відповідальність у сфері вищої освіти	14
10.	Цілі стійкого розвитку	14
Разом		135

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Контрольні питання

1. Що являє собою поняття «корпорація»?
2. Концепція стійкого розвитку і КСВ ?
3. Становлення і розвиток системи корпоративної соціальної відповідальності

4. Відображенням чого має бути сутність соціальної відповідальності людини.
5. Які є основні моделі корпоративної соціальної відповідальності (КСВ)?
6. Охарактеризуйте особливості моделей корпоративної соціальної відповідальності.
7. Хто є суб'єктами соціально відповідальної поведінки?
8. Хто може бути віднесений до суб'єктів КСВ?
9. Моделі соціальної відповідальності?
10. Що слід розуміти під КСВ?
11. З яких документів складається «Міжнародний Білль про права»?
12. Охарактеризуйте основні економічні моделі взаємодії влади, бізнесу й суспільства.
13. Що є основною метою діяльності Міжнародної організації праці (МОП).
14. Визначте мету колективних переговорів.
15. Які компоненти включає корпоративна соціальна відповідальність, як система?
16. Якими якостями характеризується соціальна держава?
17. Що передбачає соціально – відповідальний маркетинг?
18. Які є підходи до концепції КСВ?
19. Що є основною метою управління соціальною відповідальністю організації?
20. Назвіть форми реалізації соціальних програм на рівні юридичної особи (організації, бізнесу).
21. Стандарти КСВ та рейтинги соціально-відповідальних компаній.
22. Що є «найсильнішою» формою соціального діалогу?
23. Як визначається соціальна активність роботодавця?
24. Що являють наступні поняття: 1)соціальний аудит; 2)соціальні інвестиції; 3)сертифікація.
25. Якими нормативними актами досягається мета державної політики у сфері праці?
26. Екологічна відповідальність – це:
27. Що являють наступні поняття: 1)екологічний світогляд; 2)екологічна відповідальність бізнесу; 3)екологічний аудит.
28. У яких формах виявляється колективна екологічна відповідальність?
29. Які є передумови соціального діалогу?
30. Які форми соціального діалогу включають наступні групи його передумов: 1)соціально-економічні; 2)політико-правові; 3)соціально-психологічні.
31. Які є основні моделі соціального діалогу?
32. На яких рівнях здійснюється соціальний діалог в Україні?
33. Що досягається: 1)шляхом моніторингу; 2)з порушенням принципів соціальної відповідальності; 3)введенням міжнародних стандартів.
34. Як слід розглядати моніторинг соціальної відповідальності?
35. Яку структуру має система моніторингу соціальної відповідальності бізнесу?
36. Назвіть найбільш поширені сьогодні стандарти ведення соціального обліку та підготовки нефінансової звітності.
37. Що являє собою стандарт GRI?

- 38.Що являє оцінювання ефективності соціальної відповідальності?
- 39.На які питання дає відповідь оцінювання ефективності соціальної відповідальності?
- 40.З чого починається оцінювання ефективності соціальної відповідальності?
41. Що являють собою такі поняття: 1) соціальні показники; 2)етичні норми; 3)відносини із працівниками.
- 42.Які основні критерії оцінки соціального ефекту організації?
- 43.На що спрямована Стратегія сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні?
- 44.Які Ви знаєте основні цільові групи Стратегії сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні?
- 45.Які мають бути напрями забезпечення реалізації Стратегії розвитку соціальної політики України?
46. Що передбачають наступні Стратегії: 1)національна стратегія соціальної відповідальності бізнесу в Україні; 2)стратегія розвитку соціальної політики України; 3)стратегія сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

Підсумковий контроль

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС “Бакалавр”, спеціальність “Корпоративні фінанси”	Кафедра економіки, 2023-2024 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни “Корпоративна соціальна відповідальність в агробізнесі”	Затверджую Зав. кафедри (підпис) Байдала В.В.
Екзаменаційні запитання			
1. Дайте характеристику поняття «Корпоративна соціальна відповідальність».			
2. В чому полягають особливості моделей корпоративної соціальної відповідальності.			
<i>Тестові завдання різних типів</i>			
1. Назвіть критерії оцінки діяльності служби зайнятості:			
1	Цілісності, всебічності, системоутворюючих відносин, субординації, динамічності, випереджального відображення.		
2	Відповідності, обмежень, інваріантності, споглядання, доповнення, фальсифікаціонізму, простоти.		
3	Системності, суперечності, розвитку, причинності (каузальності).		
4	Повнота охоплення, системність дій, результативність, глибина напрямів діяльності.		
2. Що являє собою алгоритм процесу оцінювання ефективності соціальної відповідальності?			
	У бланку відповідей впишіть правильну відповідь		
3. На які сфери прояву соціальних ініціатив орієнтована Європейська модель соціальної відповідальності?			
	У бланку відповідей впишіть правильну відповідь		
4. З чого починається оцінювання соціальної відповідальності?			
Зі збору інформації чи обґрунтування доцільності оцінювання соціальної відповідальності.			
5. «Найсильнішою» формою соціального діалогу є:			
	У бланку відповідей впишіть правильну відповідь		
6. Що являють собою такі поняття?			
1. Соціальні показники. 2. Етичні норми. 3. Відносини із працівниками.	А. Дотримання етики бізнесу; вимоги до ділових партнерів дотримуватися аналогічних етичних норм (в основному пов'язані з субконтрактами, які великі компанії розміщують у країнах, що розвиваються).		
	В. Забезпечення безпеки на робочому місці; забезпечення фінансових і соціальних гарантій (справедлива заробітна плата та ін.); невикористання дитячої праці.		

	С. Індикатори: соціальна цінність продукції; внесок продукції у зростання добробуту населення; вплив на здоров'я людини; забезпечення рівного доступу до необхідних ресурсів життєдіяльності (вода, їжа, житло, охорона здоров'я).
--	--

7. Що включають міжнародні ініціативи в галузі захисту прав споживачів?

	У бланку відповідей впишіть правильну відповідь
--	---

8. На що спрямована Стратегія сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні?

	У бланку відповідей впишіть правильну відповідь
--	---

9. Що являють наступні поняття?

1. Соціальний аудит.	А. вкладення у соціальну сферу для підтримки і підвищення соціально прийнятного рівня життя, задоволення матеріальних, духовних і соціальних потреб населення. В. Процедура, за допомогою якої третя, незалежна сторона, дає письмову гарантію того, що продукція або система управління відповідає встановленим нормам. С. Процес, який дозволяє організації оцінити і продемонструвати її вклад у вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем.
2. Соціальні інвестиції.	
3. Сертифікація.	

10. Які мають бути напрями забезпечення реалізації Стратегії розвитку соціальної політики України?

1.	Охорона навколишнього середовища, добротинні програми, відносини з працівниками, інституціональне.
2.	Законодавчо-нормативне, фінансове, створення нових робочих місць, сплата податків.
3.	Інституціональне, кадрове, партнерське та суспільно-громадське.
4.	Законодавчо-нормативне, фінансове, інституціональне, кадрове, партнерське та суспільно-громадське, інформаційне забезпечення.

9. Методи навчання

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

Залежно від джерела знань: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (рішення задач, ділові ігри).

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в навчальній діяльності:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднують словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти передбачено застосування таких навчальних технологій:

- робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного здобувача вищої освіти в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування;

- семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів;

- мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію;

- кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності фахівців і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу;

- презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації.

10. Форми контролю

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України», затвердженого вченою радою НУБіП України 26 квітня 2023 року, протокол № 10, видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу і має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу, отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Форми та методи проведення проміжної атестації, засвоєння програмного матеріалу розробляються лектором дисципліни і затверджується відповідною кафедрою у вигляді тестування, письмової контрольної роботи, колоквиуму тощо, що можна оцінити чисельно.

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Семестрова атестація проводиться у формах семестрового екзамену або семестрового заліку з конкретної навчальної дисципліни.

Семестровий екзамен - це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

Семестровий залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр.

Диференційований залік - це форма атестації, що дозволяє оцінити виконання та засвоєння здобувачем вищої освіти програми виробничої практики, підготовки та захисту курсової роботи (проекту) .

Здобувачі вищої освіти зобов'язані складати экзамени і заліки відповідно до вимог робочого навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу. Зміст екзаменів і заліків визначається робочими навчальними програмами дисциплін.

Зміст екзаменів і заліків визначається робочими навчальними програмами дисциплін.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про экзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10).

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

Оцінка національна	Рейтинг студента, бали
Відмінно	90 – 100
Добре	74 – 89
Задовільно	60 – 73
Незадовільно	0 – 59

12. Навчально-методичне забезпечення

1. ЕНК «Корпоративна соціальна відповідальність» URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1802>

13. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Гурочкіна В. В., Кравченко Л. В. Стратегічний аналіз корпоративної соціальної відповідальності промислових підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2018. № 3, т. 3. С. 198–205 Внесок українського бізнесу в реалізацію Україною Цілей сталого розвитку 2016-2020 р.р. URL: <https://csr-ukraine.org/research/vnesok-ukrainskogo-biznesu-sdg/>.

2. Гусева О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с.

3. ДСТУ ISO 14001: 2006. Системи екологічного керування. Вимоги та настанови щодо застосування.

4. ДСТУ ISO 14001-97. Системи управління навколишнім середовищем. Склад та опис елементів і настанови щодо застосування.
5. ДСТУ ISO 14004: 2006. Системи екологічного управління. Загальні настанови щодо принципів, систем та засобів забезпечування.
6. ДСТУ ISO 26000:2019 Настанови щодо соціальної відповідальності (ISO 26000:2010, IDT) [URL:http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=87921](http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=87921)
7. Індекс прозорості сайтів українських компаній 2017. Укладачі: Зінченко А., Резнік Н., Саприкіна М. К.: Видавництво «Юстон», 2018. 28 с.
8. Індекс прозорості Компаній України 2019. К.: 2020. 64с.
9. Єрмаков О. Ю. Соціальна відповідальність : навч. посіб. К.: Компринт, 2015. 191 с.
10. Конспект лекцій з дисципліни Соціальна відповідальність. Уклад. І.А. Юр'єва. Харків: НТУ -ХПІ, 2016. 118 с.
11. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». 2015. 180 с.
12. Підприємництво в епоху глобальних трансформацій: виклики та перспективи розвитку : монографія. [П. В. Пашко, Л. Л. Лазебник, Ю. В. Кіндзерський, В. В. Гурочкіна та ін.] ; за ред. П. В. Пашка та Л. Л. Лазебник ; Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : вид.-поліграф. центр Університету ДФС України, 2019. 476 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 133). Підрозділ 1.3. С. 47–59.
13. CSR Practices in Ukraine 2012. under the editorship of M. A. Saprykina; Centre for CSR Development. Kyiv, 2012, 126 pages
14. Практики КСВ в Україні 2019. Під ред. Саприкіної М.; Центр «Розвиток КСВ». К.: 2019. 152 с.
15. CSR development in Ukraine: 2010–2018. Originated by: Zinchenko A., Saprykina M. Kyiv: Printing House 'Yuston', 2017. 52 pages.
16. SDG Compass: Посібник для досягнення Цілей Сталого Розвитку в сфері бізнесу URL: http://csr-ua.info/csr-ukraine/wp-content/uploads/2016/09/2016-09-15_SDG_Compass_Guide_2015_ukr_web.pdf.
17. Nahorni, V., Tiurina, A., Ruban, O., Khletytska, T., & Litvinov, V. Corporate social responsibility in modern transnational corporations. Amazonia Investiga, (2022). 11(53), 111-121. URL: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.53.05.11>.
18. Tiurina, A., Nahorni, V., Ruban, O., Tymoshenko, M., Vedenieiev, V., & Terentieva, N. Problems and Prospects of Human Capital Development in Post-Industrial Society. Postmodern Openings, (2022). 13(3), 412-424. <https://doi.org/10.18662/po/13.3/497>.

Додаткова

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436 IV; зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
2. Звіт за результатами II Національного Форуму «Бізнес і університети: трансформація освіти» укладач звіту: Янковська О. за редакцією: Саприкіної М. 2015р.

3. Звіт за результатами III Національного Форуму «Бізнес і університети: трансформація освіти» (22-23 жовтня 2015р). Укладач звіту: Янковська О., Зінченко А. За редакцією: Саприкіної М. К., 2015 р.
4. Конвенція СЕК ООН «Про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з екологічних питань (Орхуська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015#Text
5. Навчальна програма «Корпоративна соціальна відповідальність у конфліктні часи: етичні дилеми для бізнесу» Центр «Розвиток КСВ», 2015 р. URL: www.csr-ukraine.org.
6. Глобальний договір ООН (UN Global Compact, 2000) URL: www.globalcompact.org.ua.
7. Загальна декларація прав людини: Прийнята і проголошена резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. Офіційний вісник України від 15.12.2008 №93. С. 89 - 310. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_015.
8. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
9. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
10. Міжнародна організація праці: Конвенції та рекомендації, ухвалені міжнародною організацією праці. Женева: МБП, 1999. У 2 т. 242 с.

14. Інформаційні ресурси

1. «Круглий стол в КО» (Caux Round Table) URL: www.cauxroundtable.org.
2. Глобальна ініціатива відповідального лідерства (Global Responsible Leadership Initiative — GRLI) URL: www.grli.org.
3. Європейська академія бізнеса і общества (European Academy for Business and Society — EABIS) URL: www.eabis.org.
4. Європейська асоціація етики бізнеса (European Business Ethics Network - EBEN) URL: www.eben-net.org.
5. Офіційний сайт Секретаріату мережі Глобального договору в Україні: URL: www.globalcompact.org.ua.
6. International Centre for Corporate Social Responsibility (ICCSR) - URL: www.nottingham.ac.uk/business/ICCSR.
7. Account Ability The Institute of Social and Ethical Accountability URL: www.accountability21.net.
8. Центр розвитку корпоративної соціальної від повільності (Можливість бути першим) URL: <http://csr-ua.info/csr-ukraine/>.